

Поповкіна О.С., здобувач гр. ЕН 23 МБ-1
Андрощук І. О., канд. екон. наук., доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький, Україна

СТРАТЕГІЇ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У СФЕРІ ІННОВАЦІЙ

Нарощування світових економічних зв'язків відіграє важливу роль у розвитку міжнародного співробітництва. Глобалізація економіки та розвиток інновацій створюють базу для економічного зростання. Потреба в інноваційній активності підкреслює місце України як суб'єкта технологічних трансформацій. Оскільки залучення новітніх підходів у всі галузі сприяє підвищенню ефективності праці, покращенню рівня життя, а головне стає інструментом для реалізації потенціалу України на міжнародній економічній арені. Здатність пристосуватись до сучасних перешкод та впровадити передові рішення є важливим фактором для успішного конкурування на світовому ринку.

Україна наразі поступово продовжує налагоджувати зв'язки з Німеччиною у сфері науки, технологій та інновацій [3]. Співпраця передбачає сумісні зусилля в таких напрямках, як розширення наукового співробітництва у дослідницьких сферах, що може призвести до розробки нових технологій або навіть відкриттів, що сприятимуть високому рівню інновацій як в Україні, так і в Німеччині. Створення спільної експлуатації дослідницьких та/або інноваційних установ, лабораторій та міжнародних центрів передових досліджень з метою об'єднати людські ресурси, знання технологій, а також це сприятиме зміцненню міжнародних наукових зв'язків. Розвиток інституційного партнерства між університетами та науковими установами може впливати на покращення якості освіти.

Окрім цього, важливою співпрацею є співпраця між Україною та НАТО, що має на меті розширити партнерство у сфері інновацій як для комерційних так і для оборонних потреб. Україна вже має спільні проекти з НАТО, серед яких важливим досягненням є Delta – система ситуаційної обізнаності, яка була розроблена в Центрі інновацій та розвитку оборонних технологій Міноборони згідно з стандартами НАТО [2]. Вона забезпечує інформацією в режимі онлайн військових щодо тактичної та оперативної ситуації на полі бою.

Доволі важливим розвитком інноваційного співробітництва є зв'язки України та США. У січні 2023 року було оголошено, що США виділять близько 650000 доларів для сприяння впровадження системи, схожої на український додаток «ДІЯ» [4]. Це фінансування вказує на підтримку розвитку системи українських інновацій і показує бажання з боку США стимулювати ефективну взаємодію громадян з державними службами за допомогою сучасних цифрових інструментів. Окрім цього, заходи впровадження систем схожих на «ДІЯ» можуть бути спрямовані на зниження рівня корупції та підвищення участі громадян у політичних процесах.

Наразі Україна залежить від імпорту енергоресурсів, що створює вразливість в енергетичній безпеці. Великобританія створила конкурс «Innovate Ukraine», для підтримки та розвитку енергетичних інновацій, які сприятимуть відновленню України. На цю ідею було виділено 10 мільйонів фунтів стерлінгів у вигляді грантів. Вони мають бути спрямовані на ідеї зеленої енергетики, яка буде екологічною, гнучкою та інтегрованою в ЄС [5]. Окрім цього уряд Великої Британії виділив 5 мільйонів фунтів стерлінгів, які спрямовані на підтримку українських університетів та дослідників. Мета полягає в тому, щоб сприяти обміну ресурсами та принести користь українським закладам освіти, дослідницькому персоналу [6].

Важливою подією, яка впливає на розвиток інноваційної діяльності поза межами країни є підписання між Україною та Канадою Меморандуму про взаєморозуміння між Урядом України і Урядом Канади стосовно канадської програми співробітництва [1]. Цей

документ сприяє розвитку двосторонньої співпраці в галузі науки та технологій. Спільні дослідження, обмін науковцями та проведення наукових семінарів та конференцій можуть значно підвищити рівень наукових досліджень та інновацій.

Потужний вплив справляє співпраця України з ЄС. За даними офіційного сайту Європейського Союзу, 9 червня 2022 року набув чинності Договір про асоціацію України з Horizon Europe – програмою ЄС з досліджень та інновацій. Українські наукові та інноваційні організації мають можливість активно приєднуватися до цих програм на рівних умовах з представниками із країн-членів Європейського союзу. Окрім цього функціонує безліч ініціатив спрямованих на розвиток науки та технологій. Наприклад, MSCA4Ukraine запропонувала стипендії переміщеним дослідникам з України в ЄС. Навчальна діяльність буде частиною підтримки, що надається дослідникам, зосереджена як на розвитку дослідницьких, так і на ключових переданих навичках і компетенціях. Як і в інших заходах MSCA, схема надаватиме сімейні виплати для сімей дослідників. Також EIC4Ukraine пропонує фінансову підтримку та консультації для стартапів у сфері глибоких технологій. Це посилить спроможність українських інноваторів взаємодіяти з європейською інноваційною екосистемою, виходити на нові ринки та отримувати переваги від європейських інструментів фінансування. Ще як приклад, Ініціатива Excellence Hubs : українські організації заохочують подати заявку на «схему наставництва» щодо інновацій [7].

Як висновок слід відзначити, що нарощування зв'язків з країнами Європейського Союзу, Сполученими Штатами, НАТО, Великої Британії та Канади створює потужний резерв для інноваційного розвитку вітчизняної економіки. Розвиток інновацій та міжнародного співробітництва є ключовими факторами для підвищення конкурентоспроможності України на світовому ринку. Створення спільних проєктів в галузі науки, технологій та енергетики має значний потенціал для створення нових технологій. Загалом, висвітлені ініціативи свідчать про зростання потенціалу України на міжнародній арені, готовність адаптуватись до сучасних викликів, мати та використовувати новітні технології для покращення якості життя та підвищення конкурентоспроможності України.

Література:

2. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України і Урядом Канади стосовно канадської програми співробітництва URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124_033 (дата звернення 02.12.2023)
3. Мінцифри розширює співробітництво з НАТО у сфері технологій подвійного призначення URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/mintsyfyry-rozshyryiue-spivrobitnytstvo-z-nato-u-sferi-tekhnohii-podviinoho-pryznachennia> (дата звернення 01.12.2023)
4. Україна та Німеччина підписали декларацію про співпрацю у сфері науки: про які напрямки йдеться <https://suspilne.media/613029-ukraina-ta-nimeccina-pidpisali-deklaraciupro-spivrobitnytstvo-u-sferi-nauki-pro-aki-napramki-jdetsa/> (дата звернення 30.11.2023)
5. At Diia in DC Event, U.S. Highlights U.S.-Ukraine Innovation Partnership and Launches First Phase of Countries in Digital Transformation Initiative URL: <https://www.usaid.gov/news-information/press-releases/may-23-2023-diia-dc-event-us-highlights-us-ukraine-innovation-partnership-and-launches-first-phase-countries-digital-transformation-initiative> (дата звернення 01.12.2023)
6. Innovate Ukraine – Supporting Ukraine’s Energy Recovery URL: <https://apply-for-innovation-funding.service.gov.uk/competition/1633/overview/1f5eb43d-29b2-4f94-8c92-4740a90c9252#supporting-information> (дата звернення 01.12.2023)
7. Research England invests in UK-Ukraine university twinning scheme URL: <https://www.ukri.org/news/research-england-invests-in-uk-ukraine-university-twinning-scheme/> (дата звернення 01.12.2023)